

TORSDAG 3 AUGUSTI. NR 31/2017

Koivisto
kunde
sin Bibel
Sidan 8

Upprustning
påbörjas
i Korsnäs
Sidan 4

”Termen
bibelbältet är
meningslös”
Sidan 8

► **DENNA VECKA:** LOKALA INSIDOR TILL HELSINGFORS

Det finns en väg ut ur mörkret

Sidan 2

Terrorhot har förändrat
kopternas kyrkvanor
Sidan 5

Bakom ratten från
S:t Petersburg till Moskva
Sidan 8

Ingen att ringa, ingen
som kommer på besök
Sidan 6

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Stor begåvning för vänskap

UNDER STUDIETIDEN använde vi oss en gång av en text om Agnes von Kru-senstjerna. Vad själva uppgiften gick ut på och innehållet handlade om har jag glömt för länge sedan. Men en mening etsade sig fast, ett brottstycke. Ur minnet citerat "... hon hade en stor be-gåvning för vänskap".

Stressnivån i den finländska vardagen, precis som i många postindustriella samhällen, gör att de naturliga andningshålarna av mellanmänniskt umgänge verkar ha försvunnit.

Romantikerna talar om hur man förr i världen gick ut och in till varandra i stugorna och satt och pratade över en okomplicerad kopp kaffe. Så var det förr, säger man, och antyder att det är folk som har förändrats. Blivit mer komplicerade, kontroll-benägna och moderna.

En stor bit av sanningen handlar om tidsanvändningen. En oanmäld gäst som dyker upp vid fel till-fälle, när det ena barnet ska skjutas till fotbollen och vattenjumbpan börjar om en kvart, spränger en planlagd tillvaro i tusen atomer.

Hur blev det så? Tiden är en gåva, lärde munken Wilfrid Stinissen. Den ges oss, tas inte ifrån oss. Men vi har fyllt den till bristningsgränsen, så pass att vi numera också shopper och handlar knäckebröd under tidpunkter på dygnet när både vi och kas-san i stormarketen borde lägga huvudet på kudden.

FÖLJDERNA FÖR de så viktiga vänskapsrelationerna är inte positiva. Vi har inte glömt eller blivit av med vår begåvning för vänskap. Men många av oss känner smärtsamt att vi inte hinner med den, priorite-rar bort den. Sommaren är undantaget. Då saktar i bästa fall farten ner och det är tydligt hur finlän-darna försöker hinna ikapp sitt vänskapsbehov. Vi möter varandra i loja samtal när vi inte på rak arm minns om det är onsdag eller torsdag. I de stunder-na kan det glimra till en överväldigande tacksam-het över vännerna. Dem som man förväntat märker har gått med en största delen av ens liv. Andra som givits en i farten, trots bråttomlivet, och vars status som "vän" plötsligt drabbar som en sekundsnabb insikt. Vänskap är viktig och behövs året om. Vi känner med rät-ta saknaden bränna till i kapp med biffarna under en grill-kväll på högsommaren.

"Vänskap är viktig och be-hövs året om."

NÄR NÄTVERKEN prövas är det ofta vännerna, vid sidan av familjen, som spinner trådarna segast och snab-bast. En färsk undersökning av lektor Sanna-Liisa Liikanen från yrkeshögskolan Diak visar att fattig-domsdrabbade familjer litar minst på den institu-tionaliserade hjälpen från samhället. I nöden ak-tiveras ett helt livs investeringar i vänskap på ett sätt som ofta överraskar de drabbade.

Men det handlar naturligtvis inte bara om nöd. Också lusten över livet får sin kraft av vänskapen, alla grå novemberdagar och sega kvällsmöten till trots. Snart startar terminen igen. Skolorna öpp-nar dörrarna, karusellen går igång. Håll fast i vän-skapen trots allt.

Det är nämligen inte gott för människan att va-ra allena.

May Wikström är chefredaktör för Kyrkpressen.

PROFILEN: RIGMOR HOLST

"Jag ville egentligen inte dö, men jag hade inte redskap för ett liv som var värt att leva."

Tror på ett liv som är evigt

Varje ny generation måste få höra om Jesus på nytt, och det är vi som måste berätta om honom, säger Rigmor Holst. Hon tror att förbönen kan avslöja sådant vi sopat undan och göra oss friare och mindre ångestfyllda.

TEXT OCH FOTO: SOFIA TORVALDS

När **Rigmor Holsts** pappa föddes var han svårt sjuk och måste opereras för att inte dö, men operationens utgång var oklar. Hans föräldrar lyfte upp honom inför Gud och sa: Om han har en upp-gift för Guds rike, låt honom överleva. Som genom ett mirakel överlevde poj-ken. Men hans mamma, Rigmor Holsts farmor, fick vänta i fyrtio år på att bö-nen skulle gå i uppfyllelse.

– Mina föräldrar var sexton år när de började vänta sitt första barn. De var nio-tio när kriget började och 14-15 när kriget slutade, på sätt och vis hade de ingen barndom. Jag växte upp med en barnatro på grund av min farmor, men sedan kom tonåren och det var jobbigt. Vi hade ganska lösa tyglar, för mamma och pappa hade inte själva levt fläck-fritt och tyckte inte att de hade man-dat att varna oss för något.

När Rigmor Holst var tonåring kom hennes föräldrar till tro. Farmor hade bett för sin son i fyrtio år – efteråt sa hon att det var tur att hon inte visste att det skulle räcka så länge.

Mörker i tonåren

Rigmor Holsts tonårstid var svår. Hon miste nästan sitt liv i en drunkningsö-lycka och blev svårt deprimerad.

... Jag hade en tro, men mina första år som kristen var tuffa. Jag hade ju inte vuxit upp inom kyrkan och hade inga kristna vänner. Med facit på hand ser jag att jag kom igenom på andra sidan först då jag var omkring tjugo.

Hon har lärt sig att inte förakta den tro man bekänner när man är ung, men också att man behöver vägledning.

– När jag växte upp var budskapet: Tro på Jesus och kom till kyrkan så ord-nar allt upp sig. Men så är det inte. Ung-domar behöver också normer att leva efter och undervisning, och att vuxna lägger sig i på ett positivt sätt.

Som predikant och evangelist har hon mött många tonåringar som lever i samma mörker som hon levde i un-der sin tonårstid.

– När jag träffar dem försöker jag få dem att förstå att de inte kommer att va-ra i mörkret för evigt, det finns en väg ut.

Själv fick hon som 18-åring hjälp av en pensionerad präst.

– Det var han som för första gång-en undervisade mig om att Jesus även dog för själslig skada, för psykisk svag-het, inte bara för våra synder och sjuk-domar. Jag fick möjlighet att tala med prästen i enrum, men när jag sedan skulle träffa honom tappade jag totalt all frimodighet: hur skulle jag kunna berätta för honom om min ångest och panik och min fruktan för döden? Jag ville egentligen inte dö, men jag hade inte redskap för ett liv som var värt att leva. Han ställde våra stolar rygg mot rygg, och sa: "Om du vill kan du hålla mig i handen när du berättar."

För henne blev han nästan en mani-festation av Gud fader själv. Han bara lyssande på hur hon hade det.

– Jag minns inte vad han sa, men jag minns atmosfären i rummet, den där enorma tryggheten.

Evigheten i hjärtat

Rigmor Holst vet att det inte går att ar-gumentera någon fram till en tro.

– I fjol gick jag på konstutställning och kolliderade med en annan kvinna. Hon var 87 år, konstnär och sa att hon aldrig fått familj eftersom hon levt ett så aktivt liv. Och hon sa: "Jag funderar på vem som ska ha allt då jag dör, för jag inser ju att jag inte har så mycket liv kvar. Tänk om mitt liv ändå vore evigt." Då grep Rigmor Holst sin chans.

– Jag sa: "Det är så att jag tror på ett liv som är evigt, jag tror på Jesus." Och kvin-nan berättade att hon hade en väninna

som ständigt försökte övertyga henne om den kristna tron med hjälp av argument, men det gjorde henne bara irriterad.

– Jag sa: "Jag kan bara ge dig ledträ-dar. Men jag tror att även ditt liv är evigt. Det står i Bibeln att Gud har lagt ned evigheten i människans hjärta. När du kommer du till ro och reflekterar, tän-ker du då nångång: Är detta allt? Skul-le du våga gå över den gränsen utan att egentligen veta? Jag vill uppmontra dig att gå hem och tänka på vad en män-niska är. Vad är det som gör att du ser det vackra i tillvaron. Kan det finnas någon mer?" Och kvinnan sa att det var som om hon fått en glimt av något hon inte fått tag på tidigare.

En stor skörd

Rigmor Holst tror att vi alla har en egen uppgift, ett kall, men att vi jämför oss för mycket med varandra.

– När vi inte kan något låter vi bli att göra det vi faktiskt kan. Men vi är alla lem-mar i Kristi kropp.

Hon håller upp sin hand.

– Ser du mitt lillfinger? Det är myck-et det inte kan, men det har sin egen uppgift. När jag var fem år blåste dörren igen och kapade nästan av mitt finger, det hängde på en liten sträng. Men lä-karna sydde det tillbaka och det blev bra igen. Visserligen värker det ibland och blir lite kallt om vintern, men det har sin uppgift.

Hon drömmer om att alla kristna ska bli medvetna om att Jesus bor i dem, att de har kraft, att de kan skaka hand med människor och känna att kraft går ur dem, liksom Jesus kände då han möt-te en sjuk kvinna.

– Jag drömmer också om en jättelik folkväckelse. En gång såg jag ett oväder dra ut över åkrarna där vi bor, bonden där riskerade att förlora hela sin skörd. Han ringde runt till några andra bön-der som redan hade skördat, och så var det fyra skördetroskor som skördade så det susade. När jag såg det tänkte jag på alla frön av tro som satts hos så många människor, ända sedan de varit små och gått i söndagsskola. Och så drö-mer jag om skördetiden, som är väldigt kort jämfört med tiden då vi väntar på skörd. Jag drömmer om att det blir en stor skörd när tiden är inne.

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A,
68600 Jakobstad

tfn 040 831 3599
Redaktörer e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Hanna Björklund
Ulrika Hansson
tfn 040 831 6322
Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788
Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599
Nicklas Storbjörk
tfn 040 831 6545
Sofia Torvalds (tjänstledig)

Emelie Wikblad
tfn 040 831 6748
Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi
Layout: Nicklas Storbjörk

Utgivare: Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301158540
BIC: DABAFIHH

Paradbild: Sofia Torvalds

Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adress-register när du gör en flyttanmä-lan. I annat fall, vänligen kon-takta **din församling**. Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: pre-numeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ **Moms 24%**

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.
Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan ex-tra kostnad.
För familje- och radan-nonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Annonsdeadline torsda-gar klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ludvig Andersson,
tfn 044 050 3020,

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

ISSN 0356-1275

RIGMOR HOLST undervisade om bön under Kyrkans Ungdoms familjeläger i Pieksämäki. – Jag tror att vi måste vara raka och öppna om våra svårigheter och be mycket för varandra.

RIGMOR HOLST

EVANGELIST OCH BIBEL-LÄRARE, HAR JOBBAT MYCKET MED KRISTEN TEVEPRODUKTION.

VÄXTE UPP PÅ ÖN SULA PÅ NORSKA VÄSTKUSTEN MEN BOR IDAG I TIDAHOLM I SVERIGE.

FAMILJ: MAKEN TOMAS, TRE BARN OCH SEX BARNBARN.

ARBETAR PÅ EN BOK SOM SKA BLI KLAR I HÖST.

Väntar på femtioårsjubileet

LÄGER. När Kyrkans Ungdoms familjeläger i Pieksämäki gick av stapeln för-ra veckan samlades drygt 600 personer från olika håll i Svenskfinland till bön, gudstjänst och olika kurser.

En som var med var **Harry Kronqvist** – familjelägers grand old man och grundare. Det var han som var med om att samla de första sexton lägerdeltagarna en

sommar för 49 år sedan.

Nästa sommar, år 2018, firar familjeläget femtioårsjubileum.

Hur känns det att ha varit med från början och se hur läget vuxit och hur mycket det betytt för olika människor?

– Fantastiskt, säger Harry Kronqvist. Och jag ser verkligen fram emot nästa år, då

jag hoppas att vi ska få en glimt av hurdant läget varit genom åren och kanske sjunga lite av de sånger som vi sjöng då vi samlades de första gångerna.

Som mest har läget samlat över 900 deltagare, och det har ordnats i Pieksämäki sedan 80-talet helt enkelt för att det var den enda kursgården som var tillräckligt stor. Nästa år

hoppas Kronqvist på många deltagare.

– 750 är perfekt, då är vi många men matköerna blir inte för långa, ler han.

HARRY KRONQVIST ser fram emot nästa sommar då Kyrkans Ungdoms familjeläger firar 50 år.

Korsnäs kyrka tar steget in i

RENOVERING. Kyrkoherde Guy Kronqvist i Korsnäs är nöjd när han vandrar runt i sin kyrka. I höst startar en upprustning av kyrkan. Det enda som grämer är att bidraget från Kyrkostyrelsen blev mindre än väntat, vilket gjort att man tvingats banta planerna.

TEXT: NICKLAS STORBJÖRK

– I planeringen hade vi budgeterat för att renoveringen skulle kosta 1,36 miljoner euro. Men då bidraget från Kyrkostyrelsen blev mindre än väntat har vi tvingats banta planerna en aning till cirka 1,1 miljoner. Bidraget från Kyrkostyrelsen stannade vid 410 000 euro, säger Guy Kronqvist.

Trots att Korsnäs församling sparat rätt bra i kassakistan för kommande renoveringar så täcker inte det sparade kapitalet hela mellanskillnaden. För att nå hela vägen fram finns två alternativ: ta lån eller sälja egendom.

– Det enda vi skulle kunna sälja är egentligen lägergården Strandhyddan. Och det tycker många med mig att känns som ett tråkigt alternativ, säger Kronqvist.

Modernisering

När kyrkoherde Kronqvist listar de saker som är tänkta att åtgärdas konstaterar han samtidigt att man kanske snarare borde kalla det en modernisering än en renovering.

– Det hela börjar egentligen från sprinklersystemet. I dag har vi ett torr-sprinklersystem uppe på kyrkvinden men det duger inte längre för försäkringsbolagen. I dag krävs ett sprinklersystem med tryck i vilket betyder att vi behöver dra vatten in i kyrkan. Samtidigt som vi gör det vill vi passa på att bygga en handikappanpassad toalett vid den södra ingången.

För symmetriens skull byggs ett motsvarande utrymme på gångens andra sida där exempelvis brudpar i lugn och ro kan sitta och vänta innan vigseln börjar. Den tredje stora kostnadsposten i samband med renoveringen blir byte av kyrkans uppvärmningssystem.

– Det gamla systemet som är elburet med värmeelement under bänkarna har i och för sig fungerat bra, men det börjar ha fyrtio år på nacken. Och dessutom är det ganska dyrt i drift. Nu siktar vi på att få ett bergvärmebaserat system i stället, säger Kronqvist.

Tidtabellen är rätt snäv. Offertrundan pågår till slutet av augusti och i septem-

KORSNÄS KYRKA byggdes ursprungligen år 1831 och ersatte då ett kapell som stod på ungefär samma plats.

ber samlas kyrkorådet till möte.

Då hoppas Kronqvist att man ska kunna ta ett byggs beslut för att i bästa fall komma igång med bygge av tekniska utrymmen för bergvärmens redan innan tjälen går i marken.

– Målsättningen är att allt skulle kunna vara klart i juni nästa år, men det är naturligtvis också en förhandlingsfråga. Eventuellt kan det ju gå att förhandla lite gällande priserna om man får rucka lite på tidtabellen, säger Guy Kronqvist.

Ny kyrkoherde

Även om tidtabellen ännu är något oklar är det ändå helt säkert att kyrkoherden inte längre heter Guy Kronqvist när bygget är klart. Han går i pension den 1 april och med semestrar och ledigheter innebär det att han gör sin sista arbetsdag någon gång i februari nästa år.

Men då har han också tjänat församlingen i över 35 år – Kronqvist tillträdde som kyrkoherde i Korsnäs redan år 1982.

– Jag hoppas att tjänsten lockar sö-

kande. Och för egen del kan jag tänka mig att göra inhopp och vikariera. Och så tänker jag naturligtvis delta som vanlig gudstjänstbesökare.

Med sina 35 tjänsteår är Guy Kronqvist den Korsnäs herde som tjänat församlingen längst. Korsnäs blev en självständig församling år 1891.

– Det var en nästan hundraårig process för församlingen att bli självständig. En första anhållan riktades till Sveriges kung i början av 1800-talet, men på den fick man avslag. Det var sedan

MEDLEMMAR AKTIVITET

Purmo och Esse med i topp-10

Färsk statistik visar hur aktiva medlemmarna i olika församlingar varit under den första halvan av 2017. Första platsen innehas av Leppävirta församling, där

varje medlem i medeltal deltagit i en kyrklig tillställning 8,9 gånger mellan januari och juni.

Purmo församling ligger på en förtjänstfull fjärdeplats. Där har medlemmarna i medeltal deltagit i en kyrklig tillställning 5,7 gånger under första halvan av året. Esse församling

10

ligger på åttonde plats med en siffra på 5,0.

Även om Svenskfinland har två församlingar med i toppen framgår det ur statistiken att Borgå stift som helhet placerar sig i mitten av tabellen. Aktivast har medlemmarna varit i Lappon stift, minst aktiva i Esbo och Helsingfors stift.

Från och med årskiftet måste församlingarna rapportera till Kyrkostyrelsen om sin verksamhet varje vecka. Tidigare räckte det med att de meddelade vad som hänt i församlingen en gång om året.

Förnyelsen har tagits emot med blandade känslor i församlingarna.

– I och med att församlingarna rapporterar kontinuerligt blir statistiken mer tillförlitlig. Man gör rapporten medan tillställningen i församlingen är i färskt minne, sa Kyrkostyrelsens statistikexpert **Tuomo Halmeenmäki** till Kyrkpressen tidigare i år.

CHRISTA MICKELSSON

2000-talet

GUY KRONQVIST har tjänat församlingen som kyrkoherde sedan 1982.

KORSNÄS KYRKA har målats om ett antal gånger under sina snart 200 år.

URSPRUNGLIGEN HADE man tänkt ta bort ett av trappstegen upp till altaret i samband med renoveringen.

Alexander II:s regering som den 14 oktober 1861 godkände anhållan om att bli en självständig församling.

Verkställigheten av det beslutet dröjde dock ända till 1891 då den första egna kyrkoherden tillträdde. Församlingens självständighet kunde verkställas först när alla som hade löneförmåner från Korsnäs kapellförsamling år 1861 hade avgått, det vill säga kapellänen i Korsnäs, kyrkoherden i Närpes och biskopen i Åbo.

Själva kyrkan, som byggdes år 1831,

kan ses som ett led i strävandet att bli en självständig församling. Den ersatte ett tidigare kapell som fanns på samma plats men som bara rymde 200 personer.

– När den här kyrkan stod klar rymde den 800 personer, vilket var i stort sett hela församlingen. Med tiden har ett par bänkrader tagits bort, men den rymmer fortfarande 600 personer. Och det räcker oftast riktigt bra då församlingen i dag har totalt cirka 1800 medlemmar, säger Kronqvist.

TYDLIG IDENTITET. Tatueringen som många kopter bär på handleden visar deras andliga tillhörighet. Historiskt skulle den garantera att barn inte kunde berövas sin religion. FOTO: SAT-7

Kopter till kyrkan med oro i tankarna

EGYPTEN. Vanliga kopters kyrkvanor har förändrats efter terrororganisationen IS:s strategiska attentat mot minoriteten.

TEXT: **MAY WIKSTRÖM**

– Förr brukade vi mest bekymra oss för att hitta parkering på Kairos överfulla gator om söndagarna, berättar **Mary Joseph**, den kristna tevekanalen SAT-7:s informator i Egypten.

Nu finns det en ny oro hos de lokala kopterna, Egyptens och hela Mellanösterns största kristna komunitet. På palmsöndagen detonerade två bomber bland gudstjänstfirande familjer i Tanta och Alexandria mitt i mässan. En tid senare sköt terrorister ner koptiska pilgrimer i en utfärdsbuss i öknen. IS har deklarerat att kopterna numera är ett högprioriterat mål. Den koptiska ledningen manar till lugn och påminner medlemmarna om det ståndaktiga martyrskap som präglat hela kyrkans historia. Egyptens president har också försäkrat att den kristna minoriteten ska skyddas. Men många vanliga kopter är rädda och det har fått konsekvenser.

Delar på familjerna

Journalisten Mary Joseph bloggar i SAT-7:s nyhetsbrev öppet om de nya vanorna:

MARY JOSEPH säger att dåden gjort kopterna mer försiktiga. FOTO: SAT-7

– På palmsöndagen i år hade många nya rutiner. En dag när familjer i Egypten vanligen firar tillsammans splittades familjerna i stället. De gick till mässan i två eller tre olika kyrkor. En förälder tog ett eller två barn med sig, den andra tog resten. Det här nya mönstret är en försiktighetsåtgärd för att åtminstone en del av familjen ska överleva en eventuell bombattack.

Enligt Joseph har de drabbade familjerna ofta förlorat fler än en familjemedlem.

– Min storfamilj miste två, min moster och hennes dotter. Min andra moster ligger på sjukhus – hur länge vet ingen.

Läger och besök ställs in

Efter bussattacken mot pilgrimerna i våras har många kloster stängt dörrarna, som det heter ”av säkerhetsskäl”. Enligt Joseph har många inte möjlighet att göra de be-

sök som de brukar till kloster och andliga center för att be och uppleva stillhet.

Flera kyrkor har meddelat sina församlingsmedlemmar att barnläger och utfärder för barn är inställda.

– Min kyrka har stängt den ena av sina två ingångar och installerat en metalldetektor. Myndigheterna har också spärrat av gatan vid ingången. Säkerhetsåtgärderna ökar min rädsla istället för tvärtom. Våra kyrkdörrar har alltid varit öppna för alla. Många icke-kristna brukar komma in för att använda toaletten eller köpa vatten i kantinen. Andra kom för att bli välsignade eller tända ljus. Nu kollas också de kristna kyrkbesökarnas väskor.

– Jag går mer sällan till kyrkan numera och väljer noga vart. Varningar på sociala medier för shoppingcenter och offentliga platser får mig att vara försiktig. Visst sker det många terrordåd mot oskyldiga människor på gator, i caféer och konserthallar. Men det är skillnad när du som koptisk kristen är en uttalad måltavla. Som kristna i Egypten har vi utsatts för förföljelse genom hela historien. Korstateringarna som många bär på handleden är en följd av den. Föräldrar lät tatuera sina barn för att barnen skulle växa upp i vetskap om att sin kristna identitet ifall att föräldrarna blev dödade.

VAL SVERIGEDEMOKRATERNA

Åkesson vill vara motkraft

Sverigedemokraterna, Centern och Socialdemokraterna ställer upp i det svenska kyrkovalet som ordnas i september. I en intervju i Kyrkans Tidning säger SD:s partiledare **Jimmie Åkesson** att partiet ställer upp i valet för att vara en motkraft till det han kallar det vänsterliberala etablissemangen i kyrkan.

– De som styr är bara intresserade av att modernisera. De gör aktivism av sin kristendomstolkning. Man vill till exempel gömma flyktingar, något vi anser ska vara förbjudet, säger Åkesson.

UTAN MAT

”Folk kommer tydligen redan sex på morgonen, för klockan åtta är kön redan jättelång.”

Helsingin Sanomat talade med människor i den en kilometer långa brödkön i Kvarnbäcken förra veckan.

UNDERSÖKNING FATTIGDOM

Misstro mot myndigheter

Resultat från en ny undersökning visar att föräldrar i fattiga barnfamiljer ofta känner misstro mot myndigheter. Undersökningen genomfördes av **Sanna-Liisa Liikanen**, lektor vid yrkeshögskolan Diak som

utbildar diakoner.

Undersökningen baserar sig på skriftliga berättelser av 42 föräldrar i södra Finland. Orsakerna till misstron är bland annat det bemötande föräldrarna fått av olika myndigheter och institutioner.

Föräldrarna har har däremot känt förtroende för

sin egen förmåga att klara sig och för sina vänner, sin familj och sina bekanta.

– Stödet från vänner, släktingar och familjer är viktiga. Dessa gemenskaper måste beaktas i högre grad i det sociala arbetet, säger Liikanen i ett pressmeddelande.

Inga enkla vägar ut ur ensamheten

ENSAMHET. Att ta sig ur ofrivillig ensamhet kräver ofta både mod och envishet. Men det går att hitta vägar till gemenskap: kanske i vardagliga möten, kanske i församlingen.

TEXT: ERIKA RÖNNGÅRD

ILLUSTRATION: SANNA VIHANTO

– Människan är en relationsvarelse. I en krissituation är det inte saker som tak över huvudet och mat på bordet som inger oss en känsla av trygghet. I första hand handlar det om att ha ett tillräckligt antal betydelsefulla människorelationer, säger sjukhusprästen **Ann-Sofi Storbacka**.

Det finns mycket i vår tid och vår kultur som hyllar ensamheten. Vi använder uttrycken "ensam är stark" och "bra karl reder sig själv". Vi hyllar dem som hittar styrkan och trösten i sig själva, vi ska utvecklas och vara vår egen lyckas smed.

– Men när det verkligen kniper är det sammanhang som hjälper: Människorelationer och en hoppfull livsinställning.

Vårt behov av betydelsefulla relationer gör att den som lider av ensamhet drabbas hårt.

– En ofrivillig ensamhet gör en så utsatt. Man märker att man inte har en tillräckligt trygg bas.

Vad kan man göra om man inte vet hur man ska ta sig ur ensamheten?

– I praktiken har det visat sig att det inte är så enkelt att ge hurtiga råd om att gå till en församling eller börja gympa. Ändå är det ju så att ingen kommer och hämtar en hemifrån, utan man måste hitta ett sätt att själv söka kontakt.

Storbacka önskar att hon skulle ha en mirakelmedicin att erbjuda, men säger att det enda hon kan erbjuda är uppmaningen att försöka och att komma ihåg att goda relationer inte uppstår på ett ögonblick.

– Fortsätt att följa din längtan! Ge inte upp drömmen om goda människorelationer. Men man kan ha nytta av att fokusera på tanken "tillräckligt bra". Någonstans måste man börja för att sedan kunna fortsätta.

Hon rekommenderar samtalstrevare och small talk, att kanske byta några extra ord med en person som man möter i sin vardag eller att fråga om man får sätta sig vid samma cafébord som någon som ser ofarlig ut, säger Storbacka.

Hur kan församlingarna stöda de ensamma?

– Församlingarna har ett ansvar för hur de tar emot nya människor, till exem-

ANN-SOFI STORBACKA vet att ofrivillig ensamhet gör människor utsatta.
FOTO: ARKIV/JOHAN SANDBERG

möjligt för mig och vad som är mitt ansvar, inte bara fundera på vad andra borde göra.

På många håll ordnas verksamhet riktad till ensamma. Till exempel Helsingforsmissionen och Röda korset har väntjänst, och det ordnas också dagträffar och andra mötesplatser.

– Fundera på vad som kunde vara den här veckans modiga steg, eller den här veckans små ord till den man har att göra med, säger Storbacka.

Vuxen i församlingen

Många talar om gemenskap via församlingen. Vad kan man som ensam vuxen förvänta sig att erbjudas i sin församling? Frågan går till **Maria Sten** som är sakkunnig på Kyrkans central för det svenska arbetet med ansvar för vuxna i kyrkan och kultur.

– Det är en av grundtankarna att församlingen är en gemenskap, säger Sten. Både hon och de församlingsanställda funderar på vad man kan erbjuda vuxna i församlingen, men hon påminner också om att det inte bara handlar om vad församlingen kan göra.

– Fråga dig inte bara vad församlingen kan erbjuda dig utan också vad du kan erbjuda församlingen. Vuxna församlingsmedlemmar är en resurs som man ska ta vara på – men det kan vara en utmaning för församlingarna.

Den andra sidan av myntet är att medan en del känner att de gärna vill ta aktiv del och bidra med det de kan finns det också många som redan har fullt upp och som snarare behöver församlingen som en plats där de bara får vara, utan att prestera.

Våga ge tips

När det gäller arbetet för att nå de ensamma säger Sten att det finns goda intentioner men att de inte alltid når ut.

– Vi tänker kanske lite för slarvigt med rubriksättning och formuleringar. Inte tror jag att jag själv skulle gå på till exempel "jul för ensamma" även om jag befann mig i den situationen att jag inte skulle ha någon att fira jul med.

Sten säger att det kan finnas många olika former av ensamhet bland församlingsmedlemmarna.

– Det finns de som upplever sig helt ensamma, men också personer som känner sig ensamma trots att de har fa-

MARIA STEN tror det kan vara bra att försöka hitta någon i församlingen att diskutera sin situation med.
FOTO: ARKIV/MAY WIKSTRÖM

pel i samband med kyrkkafé, men det är viktigt att komma ihåg att den ensammas bekvämlighetszon också behöver utmanas. Det är en risk att söka kontakt med nya

människor eftersom man kan bli avvisad – men inte alla gånger, inte alltid.

Hon säger att det är bra för de ensamma att fundera på hur de ser på världen.

– Ser man att alla har de relationer de behöver eller ser man att det också finns andra ensamma och att vi kan hitta varandra?

Börja med små steg

Man kan också fundera över vad man kan göra själv för att nå sitt mål.

– Det kan handla om att gå ut till ett socialt sammanhang, men det kan också handla om att skriva brev eller ringa.

Ann-Sofi Storbacka rekommenderar den som känner sig ensam att börja med små steg.

– Hur kan jag odla det som känns meningsfullt? Var känner jag mig minst ensam? Kan man till exempel gå på en konsert och försöka identifiera andra ensamma, höja sin blick och se mer än sin egen ensamhet?

Hon återkommer också till det egna ansvaret.

– Vi behöver fundera på vad som är

milj, eller som söker ett nytt innehåll i tillvaron när livet förändrats, till exempel sedan barnen flyttat ut.

Sten tycker att det är naturligt att den som känner sig ensam vänder sig till församlingen i hopp om hjälp.

– Det är en rättmätig förväntning att det ska finnas öppenhet för människor i församlingen.

Ibland kan det ändå vara så att den gemenskap och den verksamhet man efterlyser inte finns i församlingen. Hennes förslag är då att man ger församlingen förslag på den typ av träffar man saknar och kanske erbjuder sig att själv hjälpa till.

– Ibland kan det behövas flera påminnelser, och ibland får man höra "det där har vi försökt förr, det lyckades inte". Men det kommer ju nya tider och nya människor, så det kan vara värt att försöka igen.

Sten rekommenderar att man diskuterar de alternativ som finns.

Om situationen är akut och man upplever att man inte orkar ta sig ur ensamheten på egen hand är det kanske inte förslag på ny verksamhet det första man tänker på.

– Då är det viktigt att man hittar någon i församlingen att prata med, så att man kan öppna sig om situationen. Prata med en präst eller diakon som har tid. Man behöver kanske ses flera gånger. Ibland kan man också behöva lite hjälp på traven för att hitta modet att ta kontakt med människor.

Precis som i föreningar och andra liknande gemenskaper finns det även i kyrkan en risk för klickbildningar.

– Alla vi som är vuxna, både församlingsmedlemmar och anställda, har ett ansvar för att involvera alla – till exempel när det gäller hur vi pratar om saker och ting och vem vi bjuder in till kaffebordet. Kyrkan är ju vi. Grunden för församlingen är att vi ser varandra.

Cillas berättelse

– Ensamheten dödar. Den får dig att sluta dig, och du orkar inte längre kämpa emot. Det säger Cilla i östra Nyland, som kämpat mot ensamheten i sex års tid.

Cilla har ett långt äktenskap bakom sig, och när mannen lämnade henne upptäckte hon att hennes vänner gick samma väg.

– Jag hade satsat allt på det kortet. När min man lämnade mig rasade allt. Statusen försvann, och med den också de vänner som jag haft.

Med ensamheten kom också en känsla av meningslöshet.

– Dagarna blir så långa när man inte har något att göra.

Cilla drömmer om ett kollektiv där ensamma kunde bo tillsammans.

– Tänk om alla ensamma skulle få bo i samma höghus. Alla skulle ha sin egen lägenhet, men det skulle finnas ett gemensamt rum där man kunde samlas för att titta på tv eller prata med varandra.

Cilla är medveten om att ensamhet är ett stort problem i samhället och skulle själv vilja bidra till att minska den. Hon säger att någon borde göra en film om ensamma, eller till exempel ringa upp dem eller skicka ut frågeformulär för att ta reda på vilken sorts stöd de behöver.

– Jag skulle vilja vara med och göra något åt saken. Jag har erfarenhet, jag vet hur hemskt det är. Men de som har ett innehåll i sitt liv kan inte förstå hur det är.

Hon har försökt ta kontakt med andra ensamma, bland annat genom att vara med och organisera en grupp för ensamma som träffades, men den rann ut i sanden.

– Kan inte kyrkan göra något för dem som inte vill vara ensamma? Är det inte kyrkans uppgift att hjälpa – det står ju i Bibeln att Jesus sökte upp de utstötta?

Cilla heter egentligen något annat. Om någon vill komma i kontakt med henne kan de sända e-post till adressen missu16@suomi24.fi.

Bibelbältet vi älskar att hata

FÖRDOMAR. För fromt för ett kulturcampus och så konstigt att det kallats "landet annorlunda". Andreas Häger, docent i religionssociologi, skriver om den makt ett ord kan ha över ett landskap. I det här fallet Österbotten.

TEXT: HANNA BJÖRKLUND

ILLUSTRATION: NICKLAS STORBJÖRK

– Att säga att det finns ett bibelbälte är ett meningslöst uttalande. För vad betyder det? Det som är intressant är hur människor talar om det och vilken roll föreställningen om det har.

Andreas Häger, författare och docent i religionssociologi, har skrivit kapitlet "Konstruktionen av Österbotten som bibelbälte" i boken *Föreställda finlandssvenskheter - intersektionella perspektiv på det svenska i Finland*. Boken utgavs i år av Svenska litteratursällskapet i Finland. Syftet med kapitlet är att beskriva hur den österbottniska religiositeten överdrivs och generaliseras, både av österbottningar och andra, när landskapet beskrivs.

– Om en församling som finns i Jakobstad har en åsikt anses den vara typisk för Jakobstad. Den förknippas inte med Lahtis eller Ekenäs fast samma samfund finns där och på trettio andra orter i Finland, säger Häger.

Kritisk till användning av termen

Häger motsätter sig inte att det kan finnas en högre grad av religiositet i Österbotten än i övriga Svenskfinland. – De flesta tar termen bibelbälte för given. Ur mitt sociologiska perspektiv hör jag kanske till en av de mest kritiska, bland annat för att den stämplar dem som inte är religiösa.

Ett annat skäl till att förhålla sig kritisk till termen är om den blir ett

regionalpolitiskt slagträ som medför negativa konsekvenser för regionen.

– Termen användes för några år sedan som ett argument i högskolepolitiken. Då ansågs det olämpligt att bygga ett konst- och kulturcampus i Jakobstad eftersom staden låg i bibelbältet. Det här är hittills det enda exemplet inom politik som jag själv stött på, säger Häger.

Begreppet lägger också en negativ skugga över landskapet, som sedan omkring nittiotalet beskrivits så. Den negativa associationen har sin förklaring i termens historia.

– Begreppet myntades av den amerikanske journalisten, författaren och religionskritikern H. L. Mencken på 1920-talet. Han använde ursprungligen ordet i negativt syfte och så används det fortfarande mest, säger Häger.

Försök att omvandla till positivt

Det är inte bara utomstående som använder ordet i negativ bemärkelse. Häger har lagt märke till att ett flertal österbottningar i exil använder begreppet för att ta avstånd från landskapet och religiositeten.

– Särskilt utflyttade österbottningars starkt negativa uppfattning om landskapet och negativa användning av termen har varit överraskande. Det handlar om enskilda individers upplevelser, men begreppet skulle inte användas om människor inte höll med och trodde på det.

Samtidigt som ordet skapat en negativ bild av Österbotten har det gjorts

ANDREAS HÄGER är kritisk till hur termen "bibelbältet" används. FOTO: HANNA BJÖRKLUND

försök att överta och omvandla ordet till något positivt.

– Åbo Akademi ordnade en sommar ett seminarium i Jakobstad med rubriken "Bibelbältets religiositet". Eftersom arrangörerna var kyrkohistoriker och flera av dem österbottningar med rötter i väckelserörelser kan det ses som ett försök att erövra begreppet och göra det positivt, berättar Häger.

Behov av särpräglad landskap

Så vad räknas då till bibelbältet? Ibland avses hela svenska Österbotten, men oftast de norra orterna. Jakobstad brukar ses som huvudort men det handlar också om Karleby, Kronoby, Larsmo, Pedersöre och Nykarleby. Även om det finns skäl att kritiskt granska användningen av termen finns det även en förklaring till att den används om just Österbotten. Häger berättar att alla platser har en image och ett värde.

– I det samhälle vi lever i repre-

senterar de större städerna det moderna. Landsbygden är periferi och står för det gammalmodiga.

Religion uppfattas som gammalmodig och kombinationen av religiositet och geografisk placering späder på föreställningen om Österbotten.

– Studier visar att det är vanligare med religiositet på landet än i städer. Människor har andra slags kontakter på landsbygden som gör det lättare att upprätthålla religionen. Jag tror också att Österbotten uppfattas som något väldigt annorlunda, säger Häger.

Statistik över antalet kyrkor och bönehus påverkar också folks uppfattningar, likaså de starka väckelserörelserna, exempelvis laestadianismen.

– I de områden där rörelsen är stark påverkar den utan vidare livet runt omkring också för dem som inte är laestadianer. Då tror jag att man tar den tanken och överför den på hela Österbotten.

Häger ställer sig också frågan var-

Ganska mörk roadtrip

BOK

Vägen heter Ryssland – En resa från S:t Petersburg till Moskva

Författare: Anders Mård
Förlag: Förlaget 2017

Anders Mård är Rysslands-korrespondent för Svenska Yle och sedan länge bo-

satt i S:t Petersburg. I *Vägen heter Ryssland* gör han en roadtrip från hemstaden till Moskva i den ryska 1700-talsförfattaren Aleksandr Radistjevs fotspår. Han kör längs M10, vägen som också kallas "Ryssland", och stannar till i städer och byar längs vägen. I form av ett resereportage med tyngre undertoner tar han lä-

saren med bland annat till Stalins gamla sommarresidens, det historiska Novgorod och massgravarna från andra världskriget. Mycket befinner sig i förfall, och på sina håll försöker man fortfarande hitta ett sätt att hantera det förlutna.

Stundvis påminner Mårds reportagebok om **Kalle Kniiviläs Putins folk** – *Rysslands tysta majoritet*, men medan Kniivilä flitigt sam-

träffar baserar Mård sitt reportage mera på sina egna upplevelser. Mård går också längre tillbaka i historien när han försöker förstå bakgrunden till dagens Ryssland. Kniivilä koncentrerar sig på följderna av Sovjetsamhället medan Mård lyfter fram folkets utsatthet under tiden när livegen-

Mårds skildring av Ryssland är intressant men ganska nedslående, ställvis med en bitter underton.

skapen var vanlig samt den ortodoxa kyrkans roll i Rysslands isolering. Mård hänvisar till att kyrkans val av kyrkoslaviska bidrog starkt till att fjärma Ryssland från Västeuropa och det antika arvet.

Förvisso redogör författaren också öppet för sina egna negativa känslor gentemot den ryska regimen och vad som ligger bakom dem. *Vägen heter Ryssland* är en bok skriven av en man som länge irriterat sig på andras sätt att antingen hata eller älska landet och därmed missar att se att Ryssland är som de flesta andra länder, men som inte längre lyckas förhålla sig lika öppensinnat som förr.

ERIKA RÖNNGÅRD

för människor vill att det ska finnas ett bibelbälte.

– I Svenskfinland finns det ganska sekularistiska tendenser och en stark föreställning om att vi är ett modernt och sekulärt folk. Jag tror att människor känner att de är bättre om någon annan kan uppfattas som konstig.

Människan älskar stereotyper

Bibelbältet är i grunden ett medialt påfund och medierna har utan vidare haft en betydande roll för ordets etablering och spridning i världen.

– I media och journalistik är det viktigt med förenklingar och det skapas många olika termer som börjar leva sitt eget liv, catchiga termer som blir populära och som människor kan använda utan att behöva tänka efter desto mer.

Men det är inte bara medierna som har ett behov av dessa förenklingar. Häger berättar att mediepubliken, och människor i allmänhet, törstar efter dem.

– Alla stereotyper är lätta att anamma. Inte enbart dem som handlar om platser. Då blir vi förstärkta, får medhåll, och det är mycket svårt att gå emot föreställningar. Människor lyssnar kanske inte heller om vi säger något som inte förväntas.

Det att begreppet blivit så populärt både i media och i vardagligt tal kan också delvis bero på att det helt enkelt låter bra.

– Det är snyggt med alliterationen. Koranbältet skulle inte låta lika snyggt eftersom ena ordet börjar på k.

Annat förhållningssätt i framtiden?

I ett allt mer sekulariserat samhälle är det lätt att tro att en term som bibelbältet får ännu starkare negativ klang, men Häger tror att det kan ta sig en annan vändning.

– I den mån samhället är sekulariserat är begreppet intressant, för då blir det någonting konstigt. På 1800-talet, när alla gick i kyrkan varje söndag, hade ju en term som bibelbältet

inte haft någon betydelse. Men religionens position och ställning förändras. Om jag ska våga mig på att förutspå framtiden får vi kanske se att religion blir intressantare för de generationer som i sin uppväxt haft mycket mindre med religion att göra än vi. De får en mer nyfiken inställning till religion och då kanske bibelbältet inte på samma sätt kan användas som en negativ stämpel. Det spelar inte så stor roll i samhället utan blir mer som ett kuriosum.

Häger avslutar med att poängtera att han inte vill förbjuda termen men att han önskar att den används med eftertanke.

– De som tycker att det är viktigt att prata om bibelbältet måste få göra det. Men de bör fundera på vad det betyder för dem, vad de menar med det och varför de vill använda ordet. För det är ju ett slags maktbruk. Språk är makt.

Den bedjande Koivisto

BOK

Mauno – optimistisk pessimist

FÖRFATTARE: Kari Nars
FÖRLAG: Standpoint 2017

många av dem är plockade ur huvudpersonens egna böcker, vilket redovisas tacknämligt i notapparatens i slutet.

Ekonomie doktor **Kari Nars** bok om president **Mauno Koivisto** är säkert en intressant glimt för många, som med anledning av den nyligen bortgångna statsmannen gärna bekantar sig mera med vem han var.

Det ska sägas direkt: Söker läsaren det heltäckande porträttet av president Koivisto och Finlands historia under hans ledning är det inte den här boken man ska läsa först. Det är författaren Nars själv tydlig med att påpeka.

Snarast är det en offentlig anteckningsbok han presenterar oss, ett plock av någon som själv arbetat i Mauno Koivistos närhet, i egenskap av direktör på Finlands Bank under Koivistos ledning.

Trots att bitarna ställvis kan kännas nästan väl fragmentariska ger framställningen ännu en pusselbit till bilden av en president som många uppfattat som tillbakadragen, mångtydig och svårtolkad.

Allra intressantast som unikt material är följaktligen avsnitten som gläntar på dörren till vardagen på Finlands Bank, de politiska intrigerna, spänningar mellan politiker och tjänstemän – som får se sig skildrade i text med mindre smickrande epitet. För det mesta är det Koivistos egna citat som talar. Nars stilgrepp binder samman dem med korta resonemang och tydligt avskilda Koivistocitat som han har satt i sin historiska kontext. Väldigt

Utåt sett gjorde Mauno Koivisto sig inte känd som en profilerad kristen och bedjande person. I bagaget hade han ändå en rejäl portion andlighet, om än inte helt oproblematiskt. Fadern var strängt religiös och tvingade barnen att läsa Bibeln. Kombinationen av kristendom och fysisk aga i barndomshemmet är sorglig, ja rentav ryslig läsning i den knappa form den skymtar fram i boken. Att den vuxne Mauno Koivisto inte förkastade kristen tro helt och hållet får kanske tillskrivas hans grundande och kritiskt reflekterande hållning. Han verkar ha förlikat sig med att den sortens religiositet inte var det enda vittnesbördet. Samtidigt visar soldaten Koivistos frontbrev till fadern efter en otäck strid att kanalen ändå fortfarande var öppen när det gällde trosfrågor:

”Jag minns hur min själ riktade en innerlig tacksägelse till Gud. I senare samtal har jag märkt att också så många andra har satt sin tillit till Herren. Han ledde oss med sin nåd.”

Den lilla boken om Mauno, den optimistiske pessimisten, ger ett smakprov på en statsmannens värdegrund, formad av många starka upplevelser. Till den hörde uppenbart också den kristna tron, i handling, vana och förtrogenhet in- te minst med de bibeltexter som också moderna politiker med fördel kunde ta till sig.

■ MAY WIKSTRÖM

BOKEN OM Mauno Koivisto ger ett smakprov på en statsmannens värdegrund, som formades av starka upplevelser.

PÅ TVÄREN MAY WIKSTRÖM

Angår vi oss?

Utanför Gamla kyrkan är det parkrestaurering på gång. Trots att en högdra-

gen mås gärna gör mig lunchsällskap överger jag den tomma parkbänken och drar vidare.

Lukten i Pestparken gör att den tyvärr gör skäl för sitt gamla namn just i dag.

I Esplanaden tar jag sikte mot en helt tom parkbänk mitt mellan två andra bänkar. På den vänstra sitter det en ung kvinna och en gammal man.

Han är mager med tunt

grått hår. Trots värmen har han lång, blå paletå och, vilket jag senare ska märka, faktiskt handskar i fickan. Han sitter på högra skin- kan, långt ute på kanten, och döljer en flaska renat i vänstra handen. På bänken till höger ligger en annan man avslöcknad i solen.

Han snarkar. De två hör inte ihop. Det syns tydligt på den paletåkläddes kroppsspråk att han vill att jag ska veta det. Våra blickar möts, vi nickar artigt mot varandra. Jag plockar fram min sallad. Intill den paletåklädde böjer den unga kvinnan sig hungrigt över Paolo

Coelhos Adultery. I hennes väska skymtar en pocketguide: ”Venice”. Hon varken ser oss eller slukar någonting annat än texten.

Jag äter. Ser turisterna som drar förbi. Undrar om han som snarkar är törstig när han vaknar? Undrar vart Adultery ska och om

hon älskar någon nu? Undrar varför Paletån klätt upp sig så? Och jag tänker att utan dem var det här ingen stad. Inga bänkgrannar, ingen bänk, inga gator. Utan trängsel – bara tomma hjärtan.

Angår de mig? Vi varandra? Jo. Svaret måste bli jo.

En vänlig grönskas rika dräkt ...

29⁹⁰

Den nya textpsalmboken med tillägg är här!

- Textutgåva där tilläggets 147 psalmer ingår
- Blått omslag i samma utförande som senaste psalmboken
- Slitstark yta
- Två märkband

Fontana Media www.fontanamedia.fi • tfn (09) 612 615 30 • info@fontanamedia.fi • Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors

Mixa och Matcha

FRÅGESPORT. Mixa och matcha dina kunskaper i Kyrkpressens frågesport. Vår tävlande den här veckan är Mats Långbacka. Konstruerad av Jesper von Hertzen.

MEDTÄVLARE: MATS LÅNGBACKA

Namn: Mats Långbacka.

Ålder: 53.

Yrke och/eller titel: Filmproducent och skådespelare, i den ordningen.

Hemort: Helsingfors.

Favoritmat och -dryck: Grillmat och rött vin.

Lyssnar helst på: På vågor - nas brus.

Rekommendera en bok:

Läser nästan bara deckare nuförtiden, gillar den danske författaren Jussi Adler-Olssens hela produktion.

Skulle vilja resa till: Australien eller Nya Zeeland

Tråkigaste sysslan hemma: Det tråkigaste är nog att städa.

Min åsikt om frågesporter: Jag gillar dem.

Höjdpunkt från den gångna sommaren: Morgondopen.

Slogan eller motto: Det är dom som går vilse som hittar dom nya vägarna.

FRÅGESPORTS-RESULTAT: 12/25

FINSKA STÄDER & STADSVAPEN

a) Kemi	1) Ankare och lax
b) Karleby	2) Krona och bokstäverna V och G
c) Jyväskylä	3) Tjärtunna och röda lågor
d) Nådendal	4) Mercurius stav och träbåt
e) Tavastehus	5) Slott och sol

Resultat: 3/5

KARAKTÄRER I OKÄND SOLDAT & BESKRIVNING

a) Rokka	1) Impopulär och fisförmäm officer
b) Koskela	2) Kompetent soldat som trotsar auktoriteter
c) Lammio	3) Föredömlig ledare som talar sällan
d) Hietanen	4) Lustigkurre och positiv optimist
e) Rahikainen och mat	5) Norrakarelare som gillar kvinnor

Resultat: 0/5

MUSIKEVENEMANG I FINLAND & ORT

a) RMJ	1) Seinäjoki
b) Tuska	2) Helsingfors
c) Blockfest	3) Joensuu
d) Provinssi	4) Raumo
e) Ilosaarirock	5) Tammerfors

Resultat: 5/5

NÄRLIGGANDE LÄNDER & UNGEFÄRLIG FOLKMÄNGD

a) Mexiko & Guatemala	1) 75 miljoner
b) Syd- och Nordkorea	2) 85 miljoner
c) Iran och Irak	3) 110 miljoner
d) Vietnam, Laos och Kambodja	4) 115 miljoner
e) Algeriet, Marocko och Tunisien	5) 140 miljoner

Resultat: 1/5

SOMMARTEATRAR & ORT

a) Finns sommarteater	1) Esbo
b) Lurens sommarteater	2) Borgå
c) Teater Boulage	3) Lovisa
d) Skäriteatern	4) Pargas
e) Postbackens sommarteater	5) Replot

Resultat: 3/5

SVAREN:
Finska städer & Stadsvapen: a-1, b-3, c-4, d-2, e-5
Karakterer i Okänd soldat & Beskrivning: a-2, b-3, c-1, d-4, e-5
Musikevenemang i Finland & Ort: a-4, b-2, c-5, d-1, e-3
Länder i olika delar av världen & Folkmängd: a-5, b-1, c-3, d-4, e-2
Sommarteatrar & Ort: a-1, b-3, c-4, d-5, e-2

UR EVANGELIET

”Gå in genom den trånga porten. Ty den port är vid och den väg är bred som leder till fördärvet, och det är många som går in genom den.”
Läs mera i Matt. 7:13–14.

OM HELGEN

Att gå den smala vägen

En kristen människa måste kämpa för att skilja sanning från lögn och rätt från orätt. Om hon känner Gud och frågar efter hans vilja leds hon fram till sanningen.

”Hur kan frihetens ande vara en smal väg och en trång port? Om frihetens förutsättning är att vi släpper taget om det invanda och öppnar oss mot det okända, då inser vi kanske vari det trånga och smala består.”
KG Hammar i boken *Kyrkodörets gudstjänster*.

RUNT KNUTEN

”Vandra med lätta steg”

Lördag 12.8 kl. 10 Laurentiusvandring till Helsing kyrka S:t Lars i Vanda.

Retreat på Snoan:

Det omvända perspektivet 18–20.8.2017

... man har ingen ide ... de är helt tomt ... inget flyt ... och ändå måste man få talet, krönikan, artikeln, predikan färdig. Det kan låsa sig med mindre. Men man kan vända på perspektivet. Stiga av den kravfyllda skrivarstolen, stiga ner från artikelhöjderna och predikstolarna. Det omvända perspektivet. Orden som kommer ur tystnaden. Retreat med tystnad, kropp och penna. Retreatledare Birgitta Boucht och Kent Danielsson. Välkommen!

Retreatgården Snoan
www.snoan.fi
019-244 3032

INSIDAN

Ansvärlig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Ludvig Andersson 044 050 3020, ludvig.andersson@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN FRED WILÉN

FOTO:NIKLAS STORBJÖRK

Vad du ser är inte alltid sant

MÅNGA AV OSS har en semestersäsong bakom sig där vårt flöde i sociala medier har varit fyllt av vackra solnedgångar, smultron på strå med djupblå sommarhimmel i bakgrunden, skrattande sällskap på sommarheta klippor och så vidare. Ganska få noter om att den här sommaren har varit den kyligaste sedan början av 1970-talet och att antalet dagar med värmebölja är ganska få om några alls.

Att alla är glada och verkar njuta av livet till fulla drag – på bild alltså – kan ses mot den bakgrunden att det bråkas och dricks massor under semestern. Både familjeråd-givningen och A-kliniker känner klart av sommarens intensitet i dessa dagar.

SKENET BEDRAR, många arbetar hårt för att hålla uppe bilden om något som kanske inte finns på riktigt. Om det går riktigt illa så kan vi själva börja tro på de bilder och be-

rättelser som vi sänder om våra liv. Vi dras in i en bubbla som hålls vid liv så länge vi orkar och kan blåsa liv i den, den kan spricka när som helst.

Temat för söndagen är sanning och sken. Som kristna utmanas vi hela tiden med sådant som kan verka riktigt bra till en början men som vid närmare betraktelse är ganska ruttet. Hur ska vi välja det som är sant och äkta, hur ska vi veta att det vi gör är bra?

VI HAR ALLA ett samvete, guds operativsystem i oss. Att följa sitt samvete leder mycket oftare rätt än fel, så varför inte stanna upp och lyssna till sitt samvete – vad säger det till dig?

Med hjälp av vårt förnuft och vårt samvete och med Guds ledning kan vi styras mot det som är rätt och riktigt, till det som skapar och upprätthåller kärlek, till det som ger ett leende till din medmänniska och dig.

■ FRED WILÉN

Freddi är kaplan i Borgå svenska domkyrkoförsamling, men har ett förlutet som radioredaktör på YLE.

I dag funderar han på hur mycket vi använder tid och energi på att polera vår fasad.

Hans tips: För att höra sitt samvete krävs lugn och ro. Ta din egna lilla stund under dagen då du ger dig en chans att höra vad samvetet vill säga. Livet är ingen frågesport där den som svarar först får mest poäng.

#bönetwitter

”Gud ge mig förmågan att se bakom fina fasader. Herre ge mig förmågan att känna när jag gör eller handlar rätt.”

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter
Veckans tweet är skriven av Fred Wilén.

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
1 Kung. 18:21–26, 36–39

ANDRA LÄSNINGEN
Hebr. 4:1–2, 9–13

EVANGELIUM
Matt. 7:13–14

Nionde söndagen efter pingst.
Temat är ”Sanning och sken”.

PSALMFÖRSLAG

203, 322, 898 226.

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

KLARSPRÅK

Baal är hebreiska och betyder herre. Bland Israels grannfolk var det en vanlig äretitel för gudar, till exempel fick den kanaaneiske åsk- och krigsguden Hadad namnet Baal.

En mängd lokala gudar kallades också Baal. Flera bibeltexter talar, liksom söndagens text ur Första Kungaboken, om ”baalsgudarna” och fördömer dyrkan av dem. Tydligt hade många israeliter svårt för att skilja mellan Baal och Israels Gud, som också uppenbarade sig i åskan och ledde härrar i strid.
källa: bibeln.se

KALENDERN 4–10.8

DOMPROSTERIET

■ **BORGÅ**
SÖ 6.8 KL. 12: HÖGMÄSSA i domkyrkan, Eisentraut-Söderström, L. Stråhlman, Hätönen.
KL. 15: FRILUFTSGUDSTJÄNST i Mjåviken, Vessö, L. Stråhlman, Söderström
KL. 18: MÄSSA i Svartbäck-Spjutsunds skärgårdskyrka, Smeds, Söderström
TI 8.8 KL. 12: ORGELKVART I DOMKYRKAN, Elke Unt
TO 10.8 KL. 12: ORGELKVART I DOMKYRKAN, Minna Wesslund
TO 10.8 KL. 19: MUSIK I DOMKYRKAN, Juhani Aaltonen & Sacral strings

■ **LAPTRÄSK**
SÖ 6.8 KL. 10: Fredsmässa i Lovisa kyrka. Obs, ingen egen högmässa

■ **LILJENDAL**
SÖ 6.8 KL. 10: Fredsmässa i Lovisa kyrka. Obs, ingen egen högmässa
ON 9.8 KL. 18: Sommarsamling hos Stina Westerholm, Drömstrandsvägen 91, SL, JE. Ta gärna med ett sittunderlag eller stol. Vid regn är vi inne. Kaffe med dopp.

■ **LOVISA**
SÖ 6.8 KL. 10: Tvåspråkig fredsmässa i kyrkan, Apajalahti, K af Hällström, Tollander, S af Hällström
TI 8.8 KL. 11–13: En Euros Café i församlingshemmet
ON 9.8 KL. 13: Sommarcafé i församlinggården
På kommande:
FRE 8.9 KL. 16: Utfärd till Katternas natt på Högholmen. Start kl. 16 från turisthållplatsen, tillbaka är vi ca kl. 23. Bussen kostar 10€ vuxen, 5€ barn. Inträdet betalar alla själv. Anm. senast den 1.9 till kansliet tfn 044 722 9200 eller lovisa.svenska@evl.fi

■ **PERNÄ**
TO 3.8 KL 19.00 ”Ystävän Risti”
Kotimaanapu-konsert: – Ilkka Vainio, Janus Hanski och Matkakuppanit-orkesteren i Pernä kyrka. Biljetter 25 € vid dörren eller www.ticketmaster.fi eller 0600 10 800 (1,98€min+lna)
SÖ 6.8:
– kl. 10.00 Högmässa: i kyrkan, Minna Silfvergrén, Paula Jokinen
– kl. 13.00 Mässa i Sarfsalö kapell
TO 10.8:
– kl. 18.00 Läsmöte: i Ribäckbacken hos Solveig Forsbäck, Minna Silfvergrén, Marcus Kallioikoski

■ **SIBBO**
Mer information på Sibbo svenska församlings hemsida www.sibbosvenskaforsamling.fi
SÖ 6.8 KL. 12: Mässa i Sibbo gamla kyrka S:t Sigfrid. Katja Korpi, Mauriz Brunell.
ON 9.8 KL. 18.30: Missionsauktion i Norra Paipis bykyrka. Inledningsandakt av Camilla Ekholm.

TO 10.8 KL. 19: Konsert i Gamla kyrkan. Laura Pyrrö, sopran, Tiina Korhonen, cembalo. Arior från barockens tidevarv.

HELSINGFORS PROSTERI

■ **JOHANNES**
Mer information på Johannes hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes

SÖ 6.8 9 söndagen efter pingst kl.12: Högmässa i Johanneskyrkan. Repo-Rostedt, Westerlund, Enlund.

kl. 12: Högmässa i Lekholmens kapell. Busck-Nielsen.

MÅ 7.8 kl. 13: Sommarcafé i Hörnan, Högbergsgatan 10, gatunivå.

TI 8.8 kl. 12: Lunchmusik i Gamla kyrkan med Martin Pecháček.

ON 9.8 kl. 14: Psalmandakt och sommarcafé i S:t Jacobs kyrka. Repo-Rostedt, Henricson.
kl. 13: Veckomässa i Lekholmens kapell. Busck-Nielsen.

kl.19: Helsingfors Orgelsommarkonsert i Johanneskyrkan. Essi Luttinen, mezzosopran, Ville Urponen, orgel. Fritt inträde, program 8€.

TO 10.8 kl. 12: Klavertramp i Berghällskyrka. Årets tema är Klavertramp Festival!
kl. 17.30: Kristen meditation i Johanneskyrkan. Repo-Rostedt.

■ **MATTEUS**
Matteus hemsida: www.matteus.fi
Pastorskansliet har öppet: må, ti, to, fr 9–14.

Matteuskyrkan är öppen: ti, on, to, fr kl. 10–14. Kom och sitt ner i lugn och ro, tänd ett ljus eller njut av en kopp kaffe. Aulacafét är också öppet. Välkommen.

MATTEUSKYRKAN ÅBOHUSVÄGEN 3
SÖ 6.8 KL. 10: högmässa, Juho Kankare, Mimi Sundroos. Kyrkkafe i Olavussalen.

ON 9.8 KL. 12–14: ”Sommarkören” i Matteussalen fortsätter ännu två gånger i augusti (9.8 och 16.8). Ton – Text – Tankar – Traktering med kantorerna inför kommande söndag. Vi sjunger, läser texter och håller kort förbön inför kommande söndags mässa. Kom med de gånger det passar Dig. Välkommen. Mimi Sundroos

LÖ 12.8 KL. 15: ”Musik mellan himmel och jord” i Matteuskyrkan. Vålgörenhetskonsert av familjen Westerling till förmån för Finska Missionssällskapets arbete i Nepal med anledning av Mias födelsedag. Efteråt fest i församlingssalen. O.s.a. för festen senast 4.8 till Mia, tfn 040 9022 782.

Välsignelse: De nya ettorna och andra skolbarn välsignas inför skolstarten to 17.8 kl. 18 i Matteuskyrkan. Hela familjen, syskon, mor- och farföräldrar och faddrar är varmt välkomna. Servering.
Nästa blodgivningsstillfälle: i Matteuskyrkan to 24.8 kl. 14–18. Mera

VÄSTERNBY NYKARLEBY

Bluegrass på Klippan

Den tredje upplagan av evenemanget American bluegrass gospel night äger rum den 12 augusti på lägerområdet Klippan i Monäs i Nykarleby.

Klockan 14 öppnas portarna till den västernby

som har byggts på området. Där kan man bland annat prova på guldvasningslycka, ta del av en fartfylld Cowboyshow eller göra ett besök i en Bakery & Coffee shop. Klockan 15 hålls Open stage och klockan 18 börjar den egentliga konserten. Kvällen avslutas med

en mässa i Klippans kyrka kl. 22.

Bland artisterna från USA och Finland kan nämnas **Lateral Blue**, **George Highfill**, **Emilia Enlund**, **Homeward Bound** och **Amy Lee Dawn**.

Arrangör är Svenska Lutherska Evangelieföreningen.

KYRKODAGAR DOKUMENTATION

Har du bilder från UK?

Ungdomens kyrkodagar gick av stapeln första gången 1968, och firar alltså 50 år nästa år. Nu samlas foton från åren som gått in för dokumentation!

Har du bilder eller annat material från något år du varit med? Sänd gärna in dina foton till **Stefan Myrskog** på adressen stefan.myrskog@evl.fi eller Stefan Myrskog, Kyrkans central för det svenska arbetet, PB 210, 00131 Helsingfors.

Sö 6.8 kl 10: Högmässa med nattvard i kyrkan, Häggblom, Pandey, textläsare Benita Finne, dörrvärdar Sundby
Sö 6.8 kl 15: Sammankomst i Flynnängens bönehus, Runde Östman
To 10.8 kl 19: Gemenskapkväll i Hälls- and sommarhem, Mona och Bengt Häggblom, servering

PURMO
Fr 4.8 kl. 20: Ungdomskväll i Lyjo, Kanckos.

Sö 6.8 kl. 12: Högmässa i kyrkan, Granolund, Djupsjöbacka.

TERJÄRV
Sö 6.8:
- **kl 10:** Gudstjänst, Johan Klingenberg, Stefan Lönnquist.
- **kl 19:** Andakt och gemenskap i Kortjärvi.

Visste du att ...

Kyrkpressen sparar skog!

Tidningen trycks på ett finländskt miljömärkt papper som till största delen består av returpapper.

KP.
KYRKPRESEN

Bred Humlefestival

Konst- och musikfestivalen Humlefestivalen satsar stort i år med ett brett program. På festivalen som ordnas 11-13 augusti i Monäs, Nykarleby, uppträder den världskända dansaren och koreografen **Alpo Aaltokoski** med dansföreställningen "Ali & Alpo". Dansen är en dialog mellan Aaltokoskis finska nutidsdans och irakiske musikern **Ali Alawads** traditionella arabiska musik som framförs som videoprojektion.

Konstnårsduon **Maria Westerlund** och **Therese Sunngren-Granolund** framför en performance där de

vill visa på den tystnad som sänkte sig över många av de finska män som deltog i kriget.

Festivalens bredd syns även i musikutbudet. På festivalens scener hörs i år bland andra **Micke Allén**, **Jan "Jacke" Jacobsson**, **Ke-bu** (Sebastian Teir), **A Treehouse Wait** och **DJ Vigify**. Festivalen är barnvänlig och Cirkuskalaset ser till att stora som små får prova på nya cirkustrix. Mer information och biljetter: www.humlefestival.fi. Arrangörer: SBFU och ett gäng frivilliga.

LIISA MENDELIN

HUMLEFESTIVAL
11-13.8 2017

Skärigudstjänsten blev tradition

I MIN FÖRSAMLING
I Västanfjärd (nu kapell under Kimitoöns församling) samlades

man till en "Skärigudstjänst" den 12 juli 1981. Församlingen kom med initiativet och medlemmarna i Västanfjärd Båtklubb var villiga att delta i arrangemanget. Majholmen var den idealiska platsen. Men dit kunde man endast komma sjövägen.

Båtklubbens medlemmar ställde upp med gratis skjuts till ön. Och dessutom ordnade de med "kyrkkaffe" efter gudstjänsten. Här gällde ingen sträng tidtabell, det fanns gott om tid att umgås med varandra. Det inledande försöket blev så populärt att det upprepades varje år i stort sett enligt samma arrangemang. Gav man akt på de församlade märkte man att olika åldrar var representerade.

PÅ MAJHOLMEN i Västanfjärd har skärigudstjänster ordnats varje år sedan början av 1980-talet.

Söndagen den 16 juli 2017 hölls "Skärigudstjänsten" på Majholmen. Den leddes i år av **Julia Lundstén** – nybliven präst – som sedan tidiga barnaår lärt känna Majholmen och fått uppleva Skärigudstjänsterna tack vare si-

na släktingar. På frågan vad hon minns av "skärigudstjänsterna" kom svaret direkt: "Mest minns jag nog att tiden blev lång ..."

BIRGITTA EKLUND, MEDLEM I ÖVERMARK KAPELLRÅD

I MIN FÖRSAMLING

100-årsjubileum med kyrkan mitt i byn

Temat för Finlands 100-årsjubileum är **Tillsammans**. Tillsammans är ett centralt ord även för verksamheten inom Övermark kapellförsamling. Kyrkan består ju inte enbart av anställda och förtroendevalda utan framför allt av både aktiva kyrkobesökare och alla dem som mer sporadiskt besöker kyrkan och dess aktiviteter. Kyrkan är öppen för alla intresserade. Församlingens diakoni har Gemenskap och omsorg som motto. Diakonins uppgift är att finnas till för människor och hjälpa dem

att hitta sina egna resurser och på det sättet tillsammans förbättra deras levnadsvillkor. Hjälpen eller stödet kan vara andligt, själsligt, fysiskt, socialt och ekonomiskt.

Firade med tjärbränning

Övermark-Yttermark Lionsklubb hade redan år 2014 beslutit sig för att fira Finland på ett litet annorlunda sätt. Man ville återuppliva en gammal tradition med tjärbränning för att påminna dagens människor om gamla seder och bruk och om hur viktigt samarbete och gemenskap var och är för samhällets fortlevnad. Li-

ons internationella motto är "We serve" (Vi hjälper), och det svenska mottot "För samhällsansvar och livskvalitet". Lions mottot och intentioner överensstämmer väl med Övermark kapellförsamlings syn på diakonins uppgifter. Mot den bakgrunden ville Övermark kapellförsamling vara med och fira Finlands 100 års jubileum tillsammans med folket i byn och alla tillresande tjärdalsbesökare.

19 föreningar i byarna Övermark och Yttermark deltog i tjärbränningsprojektet. En organisationskommitté tillsattes med Lions som drivande kraft. Även kapellförsamlingen blev tillfrågad om vi ville delta. Vi svarade genast ja för var skulle kyrkan vara om inte mitt i byn. Och under tjärbrännareveckan verkade det som hela byn var på väg att flytta upp till Högåsen, som är Övermark sport- och friluftscenrum.

Stöd för flyktingar

Tjärbränningen startade onsdagen den 12 juli och avslutades 19.7. Kapellrådet beslöt att öppna en kaffestuga vid dalen med ett serveringstält för vila, samtal och samvaro där man sam-

BYN SAMLADES när tjärdalen i Övermark tändes för att fira Finlands 100 år.

tidigt kunde följa händelserna vid tjärdalen. Byns spelman **Håkan Juthman** bidrog till trevnaden med att spela andliga sånger på sitt dragspel i tältet. Vi hade bakat tjärbullar till kaffet och fick baka till så gott som varje dag. Rispiroger med äggsmör hade också god åtgång.

Kapellrådet hade beslutit att eventuell vinst från försäljningen skulle gå till diakonin inom Övermark

församling och till stöd för flyktingar som ännu väntar på uppehållstillstånd. Församlingen har även tidigare stött ungdomar från Afghanistan som deltagit i Övermark RK lokalavdelnings klubbverksamhet på Högåsen.

Biskop och barnkör

Tjärdalsveckans höjdpunkt blev den fälthögmässa som hölls söndagen den 16 juli. I högmässan medverka-

de biskop **Björn Vikström**, kyrkoherde **Tom Ingvesgård** och kaplanerna **Marcus Jakobsson** och **Ulf Sundqvist** samt en festkyrkokör och barnkör. Under högmässan fanns det cirka 450-500 personer på området som kunde lyssna till högmässan i festtältet eller vid omkringliggande marknad. Kyrkan var där den skulle vara – mitt i byn!

BIRGITTA EKLUND, MEDLEM I ÖVERMARK KAPELLRÅD

ÖVERMARK KAPELLRÅD öppnade kaffestuga för samtal och samvaro. Här är det en av kaffestugans värdinnor, Heddy Norrgård, och hennes barnbarn som står i luckan.

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Nyutexaminerad sjukskötare som studerar vidare önskar hyra etta i Hfors, fridalassus@hotmail.com, tel. 040 725 5327.

Bostad i Åbo med 3 sovrum för lektor med 2 barn. St:Karin och Pargas kunde vara alternativ. Tfn 0500-864 907 eller peter.bjorkroth@novia.fi

Lärarstuderande 22 årig flicka önskar hyra en etta eller en mindre tvåa i centrum av Vasa. Tel: 0503556006

Rökfri och skötsam 20årig flicka önskar hyra lägenhet i Åbo. Blivande biovetenskapstuderande. Lägenhet önskas från 1.9 eller tidigare enligt överenskommelse. Kontakt per tel: 0409357202/Emmy

Studerande söker bostad i närheten av Arcada! Maxhyra ca 400€. Tel.0400131001/mail:ronja.nu mmelin@gmail.com

Skötsam österbottensiska med studieplats på Arcada (första vårdare) söker bostad från augusti. Tel.045-2462868

Två systrar och en katt vill hyra lägenhet i Helsingfors med 3 rum och balkong. Max hyra 1300 euro. Tel: +35845 342 8771/Jenny

Sökes femrummare till 4 skötsamma åländska killar som fortsätter studierna på Hanken nu i höst. Gärna någorlunda nära skolan. Tel:0405941104

Nyutexaminerad ekonom magister söker bostad i Helsingfors, högst 30 minuter från centrum. Max hyra: 700 eur/mån. Tel. 044 0300 538

Skötsam ung man från Åbo inleder studier vid Aalto universitet och söker bostad 1rum+kök i Esbo-Helsingfors fr.o.m 1.9.2017. Vänligen kontakta Lukas, tel. 045 1106101

Önskas hyra en etta i Åbo fr.o.m augusti. Jag är en 21.årig student. Rök och spritfri Hyran önskas vara runt 250. 0505296654 jecca.grano@gmail.com

Hej!
Jag heter Mattias Lindberg. Jag är 20 år gammal och kommer från Åland och jag söker bostad i Helsingfors. Jag börjar mitt andra år på Arcada till att bli förstavårdare. Jag är rökfri och djurfri. Jag är lugn och söker en bostad att kunna fokusera på mina studier. Tel:+3584573433824 Mail: mattiaslindberg02@gmail.com

Skötsam, rök- och djurfri ÅA-studerande önskar hyra lägenhet i Åbo. Tel. 050 32 77 161

Två unga vuxna män, med rumsren hund, söker lägenhet för kompisboende nära arabiastranden, Hfors, fr.o.m 1.9. En av oss jobbar och andra studerar. Tel.:0407469362.

En liten familj: 2 vuxna, 1(snart 2) barn+ hund, önskar hyra 3-4r +kök, i Borgå+omnejd. Helst egnahemshus, parhus eller radhus med gård. 850€/mån, önskas hyra fr.o.m 1.9. Tel.0465459868/Joni

Tre skötsamma flickor & blivande Tölö gymnasium stud. letar efter en billig trerummare i H:fors. email: vivi.johansson@live.fi

Önskas hyra etta eller liten tvåa i Åbo, fr.o.m september. 19-årig flicka från Vasa påbörjar samhällsvetenskapliga studier vid Åbo Akademi. Skötsam, ansvarstagande och rökfri. Linn, tel. +358505731812 eller Peter, tel. +358504084284

Ungt par, doktorand och ekon. magister, önskar hyra lägenhet i Helsingfors med omnejd. Vi är skötsamma, rökfria och har inga husdjur. Tel: 050-4924025

Nyinskriven manlig stud vid ÅA söker etta/tvåa i Åbo fr.o.m aug/sept. Gärna hyresgaranti o långvarigt kontrakt. Icke rökare, inga husdjur. Snygg o pålitlig ung man. Ring 045-6712338

Etta eller tvåa önskas hyras i Helsingfors från och med augusti/september. Jag är en blivande fysioterapeutstuderande från Åland. Jag är lugn, skötsam och kommer spendera en stor del av min tid på att studera samt att vara trampolin tränare. Tel. 040-7506291 Näs lättast via mail: Tobiasakog98@gmail.com

UTHYRES

2r+k uthyres i gröndal, Esbo. Ledig fr.o.m 2.9. Hyra: 780€. Tel: 040-7536788

Möblerad tvåa i Munksnäs, 6 mån. från 1.9. Tel: 040-7342806

Nyrenoverad etta i centrala Ingå. Hyra 485 € Tel. 044-755 5692

Tvåa, 57 m², uthyres i Vasa. Bilplats ingår. Hyra: 680 e/mån. Tel. 0407323190

Radhuslgh i Esboviken, 4 r,k, 2 badrum + gård. Bastu i huset. Ledig inom sept. Passar även 3 stud. Buss direkt till Kampen, Esbo och Otnäs. 041-4551050

Annonsera i

KP.
KYRKPRESSEN

LOCUS

www.locus.fi

**STOR EFTERFRÅGAN
PÅ HYRESLÄGENHETER**

1000-tals nöjda kunder kan inte ha feli!
Vi står till Er tjänst under hela hyrestiden.

Förmedling med omtanke sedan 1993

Oy N&N Locus Ab Aff [A]
Smedsgatan 13, 00150 Helsingfors
tel. (09) 17 17 44, fax. (09) 17 00 45
locus@locus.fi, www.locus.fi

LEDIGA TJÄNSTER

KYRKAN I ESBO⁺
Esbo kyrkliga samfällighet

**TJÄNST SOM
LEDANDE SJUKHUSPASTOR**

Vi söker en ledande tjänsteinnehavare för sjukhussjälavården i Esbo församlingar.

Ansökningstiden löper ut den 20 augusti 2017. Ansökningsannonsen finns i sin helhet på adressen
www.espoonseurakunnat.fi/tyopaikat.

**MERIVEDESTÄ JUOMA- JA TALOUSVESI
DRICKS- OCH HUSHÅLLSVATTEN DIREKT UR HAVET**

Pieni Itämeripaketti / Lilla Östersjöpaketet

Paketti sisältää / I paketet ingår:

- Merivesilaitte / Avsaltningsanläggning Rolux 100 (teho/kapacitet 100 l/h)
- Esisuodatinyksikkö 20" sis. suodatintimen/ För & finfilterhus 20" inkl. filter
- Puskurisäiliö / Bufferttank 320 l
- Mineraalisuodatin/ Mineralfilter
- UV-valo mikrobeja vastaan / UV-ljus mot mikrober
- Merivesipumppu / Råvattenpump
- Jakelupumppu / Distributionspump
- Merivesikori / Havsvattenkorg

Oy Jomi-Trading Ab, Oravannahkatori 1, 02120 Espoo / Esbo
Mikael Hjort 040 5201899 | John Oiling 050 540 9337
WWW.JUOMAVESI.FI

9 800 €

**KONSTENS FREDAG
TAITEIDEN
PERJANTAI
18.8.2017**

Konstfestival för hela familjen, bl.a. i Borgå, Ekenäs, Jakobstad, Kimito, Malax, Mariehamn, Pargas och Vasa. Programmet finns på hemsidan. *Koko perheen taidefestivaali, mm. Kemiössä, Maalahdessa, Maarianhaminassa, Paraisilla, Pietarsaarella, Porvoossa, Tammisaarella ja Vaasassa. Katso ohjelma kotisivuilta.*

WWW.KONSTRUNDAN.FI

konstrundan

**ÖPPNA ATELJÉER
AVOIMET ATELJEET**

**19-20.8.2017
KL./KLO 11-17**

WWW.KONSTRUNDAN.FI

INKAST ANN-KATRIN STORE

Är fotboll lika bra som mission?

JAG ÄR NOG den sista som borde skriva om fotboll, patologiskt ointresserad som jag är av spelet. Men med en man, två söner och en måg som är mer än fotbollsfrälsta har jag inte undgått att snappa upp ett och annat under årens lopp.

Den senaste matchen jag såg live var för några år sedan. En final i Africa cup i Helsingfors, Senegal mot Kenya, tror jag det var. En av sönerna var tränare för det sene-gambiska laget, och betedde sig som tränarna jag sett i tv, där han vandrade nervöst fram och tillbaka.

Sonhustrun ringde och frågade, mamma vad är ställningen? Åhum, jag gav telefonen till bänkgårnen Da Costa, jag hade mera följt med barnbarnet och hans kusin framfart på sidoplanen när jag inte kollade in tränarsonen. Det kan hända jag missade några mål.

Från den fotbollscupen minns jag gemenskapen på läktaren. Afrikanerna bjöd den äldre "maman" på kaffe och goda bullar, samtalade, trummade och levde med i spelet. Då slutsignalen ljudit och segraren var utsedd, hölls tacktal till deltagarna.

- Tack för gemenskap och broderskap, för staden Helsingfors välvilja att erbjuda cupen speltid på planen. Vi har spelat mot varandra i blodigt allvar, efter denna match är vi fredens bröder som delar en fantastisk upplevelse. Låt oss dela med oss av vår upplevelse till våra landsmän och till finländarna.

EN ANNAN fotbollshändelse, som berörde mig i sommar, har också rötterna i Afrika. I en nyhets-sändning visades ett inslag om laget FC Vito från Tanzania som deltog i Helsinki Cup. Pojkarnas spelglädje väckte mitt intresse för sportinslaget. Dansstegen "fotbollörerna" lockade fram en rejäl dos igenkännande. Liikunnan Kehitysyhteistyö, Liike ry, berättar att laget sedan år 2000 deltagit i Helsinki cup. Laget väljs ut av lärare och elever tillsammans hemma i Tanzania. Vartannat år kommer ett flicklag, vartannat ett pojklag.

Liike ry står inte bara för fotbollsresan, de är också faddrar för eleverna och förutsätter att de deltar i skolarbetet där hemma, varje dag. Annars blir det ingen fotbollscup. Det är viktigt att också flickorna deltar. De kommer in på ett maskulint område och

"Kan fotboll verkligen vara lika viktigt som missionsarbete i arbetet för en jämlikare och fredligare värld."

lär sig att de kan klara sig på "manliga" områden. De får bättre självkänsla. Sportinslaget fortsatte. Tankarna gick till påverkansarbete, fredsarbete, möjlighet till skolning för fattiga barn i Tanzania, arbete för jämlikhet. I allra högsta grad missionsstermer.

Fadderarbete lönar sig alltid, både för fotbollsentusiaster och oss som är måttligt intresserade. I sommarsvalkan funderar nu en gammal missionär, kan fotboll verkligen vara lika viktigt som missionsarbete i arbetet för en jämlikare och fredligare värld. Det verkar nästan så.

Ann-Katrin Store har varit missionär i Senegal.

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Obs! Insändarnas längd är högst 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna.

Insänd text returneras inte.

RELIGIONER SVAR

Om ateism

En insändare (KP nr 24) berättade om ett möte mellan en präst och en icke-troende professor under en tågresa. Efter långa diskussioner om trosfrågor framförde prästen sin beundran över ateistens starka tro att inte tro.

Vi stämplar ofta personer som inte godkänner

den kristna tron som troende ateister. Samtidigt är vi stolta över att vara ateister i fråga om världens alla övriga religioner, utan att känna till dem.

HENRIK SJÖBERG
Grankulla

Hedra minnet
Begravnings-tjänster med tiotals år av erfarenhet.
Blomsterarrangemang, unika kistor, urnor.

Nu även i BORGÅ.
Vi rekommenderar tidsbeställning.

Blomster- och Begravnings-tjänst
P. Borg & Co 30 år
Fredsgatan 25, Borgå, tel. 010 322 0080
Stora Byvägen 27, Sibbo, tel. 09 239 2882
www.borg.fi • info@borg.fi • info.porvoo@borg.fi

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

BEGRAVNINGSBYRÅ
ARMAS BORG & Co Ab

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS Tel 612 9890
www.arnasborg.fi Jour 0400 977 000

TRELLEBORG TÄTNINGAR
för dörrar - fönster...

GUMMI-JÄRVINEN AB
Remmar, remskivor, slangar, O-ringar, stefa-tätningar, mannhjul, lyftbälten, tejp.
Togelbruksgatan 47, 65100 Vasa, 06-317 4044, 317 2629, fax 06-312 6268
www.gummi-jarvinen.com

Vad varje nära anhörig borde veta?

Fritt informationspaket samt kostnads-kalkyl hos oss

ESBO BEGRAVNINGSBYRÅ
Esbo centrum | Esboplatsen 7
Tel (09) 7002 4828 | info@espoonhautaustomisto.fi
www.espoonhautaus.fi

MEMORIA

VÖRÅ GRANIT AB
Gravering, puts o. förgyllning av gravstenar samt förmedling av nya gravstenar.
Tel. 0500-362109

STENHUGGERI LEVANDER
-nya gravstenar
-gravering
-borttagning av gravsten
-återmontering av gravsten
-förgyllning/försilvring
-rätning
-slipning

EN MINNESVÄRD VISAR VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET
Rönbackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

MOTORBRÄNNLJOR & DIESEL
TILL MYCKET KONKURRENSKRAFTIGA PRISER!!
KOLLA VÅRA TORKVILLKOR!!

Bränsletjänst Kent
66240 Petalax
050-321 3799 Kent Nordling

CoachCompanion

Tanka ny energi inför hösten...

Anmälningar till höstens coachutbildningar görs nu, allt från grundkurser till internationell certifiering (ICF).
(Hangö - Helsingfors - Solvalla - Norrvalla - Mariehamn - Vasa)

Information om kursinnehåll och datum: coachcompanion.fi
Anmälan/frågor: info@coachcompanion.fi
Ring: Tom 050 381 4737
Christine 045 847 0443

VÄLKOMMEN!

FÖRMÅNLIGA FÖNSTER
till radhus, höghus, industrihallar
...och alla andra byggnader!

Projektsäljare Rainer Renkonen med lång erfarenhet av fönster är redo att hjälpa Er med hela processen från planering till slutlig montering. Kontakta honom redan idag!
Tel. 050-5362624
rainer.renkonen@exellent.fi

www.exellent.fi
Karlebyv. 115
0400-340 093

Oravais
Exellent Trading

Högskolestiftelsen i Österbotten mottar **DONATIONER OCH TESTAMENTEN** för sitt arbete att stöda svensk högskoleverksamhet i Österbotten. Hjälp vid uppgörande av testamenten och donationsbrev. Tag kontakt med VD Katarina Heikius, tel. 0500-167 063 Vasaesplanaden 16, Vasa

Nu reser vi tillsammans!

Höstens resor ut i Europa:

Matresa till Italien med Tareq Taylor	14-20.9
Pärlor i Kroatien och Bosnien	15-22.9
Ö-kryssning deluxe i Adriatiska havet	20-27.9
Biarritz-Cognac-Normandie	30.9-7.10
Ligurien, Italienska rivieran	1-8.10
Makarska rivieran, Kroatien	6-13.10
Calpe - Costa Blanca, Spanien	15-29.10
Almuñécar, Spanien	22.10-13.11
Klassiska Sorrentohalvön och Rom	23-30.10
Almuñécar, Spanien	
*Avresa 22.10 - 23 dagar	
*Avresa 11.11 - 19 el. 20 dagar	
Japan 8 dagar	7-14.10
Beijing 8 dagar	11-18.11

Allt detta och mycket, mycket mer...
Ta kontakt med oss för mer information eller om du vill boka!

Närpes 020 7434 530
Korsholm 020 7434 520
Jakobstad 020 7815 360
www.ingsva.fi

Ingves & Svanbäck

MATILDA WIKSTRÖM sommarjobbar som guide i Sibbo gamla kyrka och bjuder besökare på historiska resor.

SIBBO GAMLA kyrka byggdes år 1450-1454.

TRIUMFKRUCIFIXET ÄR kyrkans äldsta föremål.

Ett kliv in i medeltiden

När sommaren öppnar upp för resor, öppnar kyrkorna upp dörrarna. Guiden Matilda Wikström i Sibbo tog med mig på ett möte med en förgången tid.

TEXT OCH FOTO:
HANNA BJÖRKLUND

Kullerstengolvet fångar min blick medan jag går till en bänk och slår mig ner. Jag är lite för tidigt på plats i Sibbo gamla kyrka, en av vägkyrkorna i Finland, byggd i mitten av 1400-talet. Medan jag

inväntar Matilda Wikström, som guidar besökare under sommaren, får jag en stund att ta in platsen. Det är stilla, svalt och dunkelt och den medeltida känslan är stark. Jag föreställer mig livet förr och vilka historier kyrkan kan berätta, men tankarna avbryts när Matilda stiger in och börjar visa mig runt.

Inger äkthet

Hon berättar att kyrkan var katolsk innan reformationen och efter att byggnaden restaurerats har den nästan åter-

”Tänk att medeltiden kan vara så långt borta men ändå så nära.”

fått sitt ursprungliga skick. Det enda jag ser som vittnar om en modern tid är broschyrer, filtare, sittunderlag och psalmböcker. Vi går till predikstolen som är ett av de mest utsmyckade föremålen. Ögonen sveper över detaljerna i guld. Jag urskiljer lejon, lärjungar och vindruvsklasar. Det finns ingen mikrofon, vilket jag anat.

– Det finns bara ett eluttag och ingen värme i kyrkan, förklarar Wikström.

Trots det hålls gudstjänster på sommaren och ibland på vintern och jag fascineras över den äkthet kyrkan inger.

Minnen för de döda

Framme i kyrkan sträcker sig ett fönster mot taket och framför hänger ett stort triumfkrucifix. Fönstret kastar ljus över altaret och be-

lyser kyrkans hjärta.

– Krucifixet är det äldsta föremålet här och är smidet i Finland, berättar Wikström.

På vänster sida om altaret hänger ett epitafium, en minnestavla för en avlidne, dekorerat med änglar, Adam, Eva och Jesus.

– Det är tillägnat kyrkoherden Lars Pampineus och symboliserar uppståndelse, berättar Wikström.

På andra sidan altaret hänger ett vapen med mörka färger, med ett svart slott i mitten och delar av en ridarutrustning ovanför. Två liknande vapen pryder vägarna på andra ställen i kyrkan. Wikström förklarar att de är begravningsvapen från 1600- och 1700-talet. De bars under processionen för att hedra adelsmän och ger verkligen intryck av ståtliga och prydliga begravingar.

Bevarade straffmedel

Vi fortsätter in i vapenhuset och där ser jag ett föremål på golvet som ser otäck ut. Det är en rustik stock med två hål.

– Fotstocken köptes för tre rubler år 1822. De som hade för prällig klädsel eller var skyldiga till nattsudd, det vill säga hade sprungit ute sent på nätterna, spändes fast med fötterna i stocken för att skämmas, berättar Wikström.

Därefter visar hon en svart och sliten skambänk med två våningar, placerad mitt i kyrkan.

De som hade begått värre synder fick sitta högst upp och för att förnedras fullkomligt satt de vända mot församlingen.

Ett främmande lugn

I konstväg finns även myck-

et att se och det krävs skarpa ögon för att lägga märke till alla målningar i kyrkan. Takvalven pryds av solbildar, stjärnor, djur och livsträd, väggarna av invigningskors och hedniska målningar som senare fått kristna tolkningar.

När jag stiger ut genom kyrkporten känns det som att jag varit i en annan värld. Kyrkan är så långt ifrån det moderna, stressiga samhälle vi lever i i dag. Ett slags främmande lugn har lagt sig över mig. Jag är en upplevelse rikare och historiskt mer bildad när jag sätter mig på bussen tillbaka hem. Tänk att medeltiden kan vara så långt borta men ändå så nära.

Sibbo gamla kyrka är en av vägkyrkorna i Finland. Vill du besöka en av dem? Kika in på tielikot.fi